

9. Pointeri.

9.1. Operatori specifici pointerilor.

Un *pointer* este o variabilă care are ca valori adrese ale altor variabile, sau mai general adrese de memorie.

Un pointer este asociat unui tip de variabile, deci avem pointeri către **int**, **char**, **float**, etc.

În general o variabilă pointer **p** către tipul **T** se declară: **T *p;**

Un tip pointer la tipul **T** are tipul **T***.

Exemple:

```
int j, *pj; /*pj este o variabila de tip pointer la întregi*/
char c, *pc;
```

Se introduc doi noi operatori:

- *operatorul de adresare &* - aplicat unei variabile furnizează adresa acelei variabile

```
pj=&j; /* inițializare pointer */
pc=&c;
```

Aceste inițializări pot fi făcute la definirea variabilelor pointeri:

```
int j, *pj=&j;
char c, *pc=&c;
```

O greșeală frevent comisă o reprezintă utilizarea unor pointeri neinițializați.

```
int *px;
*px=5; /* greșit, pointerul px nu este inițializat (legat
        la o adresă de variabilă întreagă) */
```

Pentru a evita această eroare vom inițializa în mod explicit un pointer la **NULL**, atunci când nu este folosit.

- *operatorul de indirectare (dereferențiere) ** – permite accesul la o variabilă prin intermediul unui pointer. Dacă **p** este un pointer de tip **T***, atunci ***p** este obiectul de tip **T** aflat la adresa **p**.

În mod evident avem:

```
*(&x) = x;
&(*p) = p;
```

Exemplu;

```
int *px, x;
x=100;
px=&x; // px contine adresa lui x
printf("%d\n", *px); // se afiseaza 100
```

Dereferențierea unui pointer neinițializat sau având valoarea **NULL** conduce la o eroare la execuție.

9.2. Pointeri generici (pointeri void).

Pentru a utiliza un pointer cu mai multe tipuri de date, la declararea lui nu îl legăm de un anumit tip.

```
void *px; // pointerul px nu este legat de nici un tip
```

Un pointer nelegat de un tip nu poate fi dereferențiat.

Utilizarea acestui tip presupune conversii explicite de tip (cast). Exemplu:

```
int i;  
void *p;  
. . .  
p=&i;  
*(int*)p=5; // ar fi fost gresit *p=5
```

Exemplul 17: Definiți o funcție care afișează o valoare ce poate aparține unuia din tipurile: char, int, double.

```
#include <stdio.h>  
enum tip {character, intreg, real};  
void afisare(void *px, enum tip t) {  
    switch(t) {  
        case character:  
            printf("%c\n", *(char*)px); break;  
        case intreg:  
            printf("%5d\n", *(int*)px); break;  
        case real:  
            printf("%6.2lf\n", *(double*)px); break;  
    }  
}  
  
int main(){  
    char c='X';  
    int i=10;  
    double d=2.5;  
    afisare(&c, character);  
    afisare(&i, intreg);  
    afisare(&d, real);  
}
```

9.3. Pointeri constanți și pointeri la constante.

În definițiile:

```
const int x=10,  
*px=&x;
```

`x` este o constantă, în timp ce `px` este un pointer la o constantă. Aceasta înseamnă că `x`, accesibil și prin `px` nu este modificabil (operațiile `x++` și `(*px)++` fiind incorecte, dar modificarea pointerului `px` este permisă (`px++` este corectă).

Un pointer constant (nemodificabil), se definește prin:

```
int y, * const py=&y;
```

În acest caz, modificarea pointerului (`py++`) nu este permisă, dar conținutul referit de pointer poate fi modificat (`(*py)++`).

Un pointer constant (nemodificabil) la o constantă se definește prin:

```
const int c=5, *const pc=&c;
```

În cazul folosirii unor parametri pointeri, pentru a preveni modificarea conținutului referit de aceștia se preferă definirea lor ca pointeri la constante. De exemplu o funcție care compară două șiruri de caractere are prototipul:

```
int strcmp(const char *s, const char *d);
```

9.4. Operații aritmetice cu pointeri.

Asupra pointerilor pot fi efectuate următoarele operații:

- adunarea / scăderea unei constante
- incrementarea / decrementarea
- scăderea a doi pointeri de același tip

Prin incrementarea unui pointer legat de un tip `T`, adresa nu este crescută cu `1`, ci cu valoarea `sizeof(T)` care asigură adresarea următorului obiect de același tip.

În mod asemănător, `p + n` reprezintă de fapt `p+n*sizeof(T)`.

Doi pointeri care indică elemente ale aceluiași tablou pot fi comparați prin relația de egalitate sau ne egalitate, sau pot fi scăzuți.

Pointerii pot fi comparați prin relațiile `==` și `!=` cu constanta simbolică `NULL` (definită în `stdio.h`).

9.5. Legătura între pointeri și tablouri.

Între pointeri și tablouri există o legătură foarte strânsă. Orice operație realizată folosind variabile indexate se poate obține și folosind pointeri.

În C numele unui tablou este un pointer constant la primul element din tablou: `x=&x[0]`

Numele de tablouri reprezintă *pointeri constanți*, deci nu pot fi modificați ca pointerii adevărați.

Exemplu:

```
int x[10], *px;
px=x; /* sunt operatii permise */
px++;
x=px; /* sunt operatii interzise, deoarece x este */
x++; /* pointer constant */
```

Prin urmare *variabilele indexate* pot fi transformate în *expresii cu pointeri* și avem echivalențele:

Tabel 8.2. Corespondența între tablouri și pointeri

Adresă		Valoare	
Notăție indexată	Notăție cu pointeri	Notăție indexată	Notăție cu pointeri
$\&x[0]$	x	$x[0]$	$*x$
$\&x[1]$	$x+1$	$x[1]$	$*(x+1)$
$\&x[i]$	$x+i$	$x[i]$	$*(x+i)$
$\&x[n-1]$	$x+n-1$	$x[n-1]$	$*(x+n-1)$

În C avem următoarea echivalență ciudată! Dacă x este un tablou de întregi

$x[i] \equiv i[x]$

Într-adevăr: $x[i] = *(x+i) = *(i+x) = i[x]$

9.6. Parametri tablouri.

Dacă în lista de parametri a unei funcții apare numele unui tablou cu o singură dimensiune se va transmite adresa de început a tabloului. Aceasta ne permite să nu specificăm dimensiunea tabloului, atât la definirea, cât și la apelul funcției.

Exemplul 18: *Scrieți o funcție care calculează produsul scalar a doi vectori x și y , având câte n componente fiecare.*

Antetul funcției va fi:

```
double scalar(int n, double x[], double
y[])
```

Funcția poate fi declarată cu parametri formali pointeri în locul tablourilor:

```
double scalar(int n, double *x, double *y)
{ double P=0;
  for (int i=0; i<=n; i++)
    P=P+x[i]*y[i];
  return P;
}
```

echivalentă cu:

```
double scalar(int n, double *x, double *y)
{ double P=0;
  for (int i=0; i<=n; i++)
    P=P+*(x+i)**(y+i);
  return P;
}
```